

**ยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว
ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว***
**The Development Strategies of Lao Women's
in Lao People's Democratic Republic**

จันทรีโสดา พรทิพย์**

Chansoda Phonethip

ภัทรธิดา ผลงาม***

Patthira Phon-Ngam

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว ใน สปป.ลาว 2) เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว และ 3) เพื่อนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และ ประเมินผลการใช้ยุทธศาสตร์

* เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว ใน สปป.ลาว” สาขายุทธศาสตร์การพัฒนามิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2561
This Article is part of the Dissertation “The Development Strategies of Lao Women in Lao People's Democratic Republic” Regional Development Strategies, Loei Rajbhat University, Year 2018

** นักศึกษาปริญญาเอก สาขายุทธศาสตร์การพัฒนามิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
PhD Student in Regional Development Strategies, Loei Rajbhat University.
Corresponding author, e-mail: chansoda.laoncaw@gmail.com

*** รศ.ดร. ประธานสาขายุทธศาสตร์การพัฒนามิภาค อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
Professor.Dr. Chair of Regional Development Strategies Unit, Thesis Advisor, Loei Rajbhat University.

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ตัวแทนจากคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว คณะสมาชิกสภาแห่งชาติ เพศหญิง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สมาคมพัฒนาการศึกษาแม่หญิง และกฎหมาย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 100 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแม่หญิงลาว ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ส่วนการศึกษาความต้องการในการพัฒนา พบว่า แม่หญิงลาวต้องการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะภาวะความเป็นผู้นำ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ทักษะความรู้ด้านสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ และต้องการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย และสนธิสัญญาสากลที่เกี่ยวข้องกับแม่หญิง 2) ผลการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว ได้ 4 ยุทธศาสตร์ 6 พันธกิจ 10 กลยุทธ์ 16 กิจกรรม และ 19 ตัวชี้วัดที่สนับสนุนการพัฒนาแม่หญิงลาว ด้านวิชาการ ด้านทักษะอาชีพ ด้านสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ และ ด้านการเรียนรู้วิถีชุมชนและอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยผ่านการฝึกอบรม และ ทักษะศึกษา และ 3) ผลการนำยุทธศาสตร์สู่การนำไปใช้จริงสนับสนุนการพัฒนาแม่หญิงลาว ด้านศักยภาพและด้านการเรียนรู้ปฏิบัติจริงในกิจกรรมได้แก่ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การส่งเสริมสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ที่ดีขึ้น การเสริมสร้างอาชีพและรายได้ และการส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชุมชนและอนุรักษ์วัฒนธรรม ส่วนการประเมินผลการนำใช้ยุทธศาสตร์ได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น แม่หญิงลาวมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ทักษะภาวะความเป็นผู้นำ มีอาชีพเสริมมีรายได้ มีสุขภาพอนามัยที่ดี และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์, การพัฒนาแม่หญิงลาว

Abstract

The objectives of this research aimed: 1) to study the current situation, problems and the needs for women development in Lao PDR, 2) to develop the development strategies for Lao women and 3) to implement the strategies into practice and evaluate after the practice. This is research and development employing Participatory Action Research. The 100 target groups comprised representatives of the National Commission for the Advancement of Women and Mother-Children, Lao Women's Union, National women parliamentary caucus, Ministry of Education, Ministry of Public Health, Representative of Association for Development of Women on Laws and Education and relevant parties.

The research findings were: 1) Problems related to lack of man, money, material and management. Needs for the development found that Lao women needed skills consisting of a leadership skills, English for communication skills, IT for communication skills, Teamwork skills, Reproductive health skills and knowledge of Law together with International Treaties that related to female acts, 2) There were 4 strategies, 6 missions, 10 strategic plans, 16 projects/ activities and 19 indicators to support the development of Lao women in terms of Education, Job skills, Reproductive Health and Learning a community way of life and Preserving culture, and 3) The strategic outcomes after the development of women in terms of Capacity Building and Action Learning by undertaken activities such as the development of IT skills for Communication, the promotion of health and sanitation for female fertility, the promotion of part time jobs and making extra incomes, and

the promotion of learning communication way of life and preserving culture. The evaluations of the Strategy into practice found concreted outcomes that Lao women have had skill in using computer, owning leadership skill, having part time jobs and incomes, having personnel hygiene and fertility and conserving culture practice

Keywords: strategies, The development of Lao women

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

แม่หญิงลาวเป็นคำที่ใช้เรียกเพศหญิงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ซึ่งในอดีตนั้นแม่หญิงลาวถูกกดขี่ข่มเหง ไม่ได้รับการศึกษาและพัฒนาที่เท่าเทียมกับบุรุษ ไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข ไม่มีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความสามารถในการนำใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย แม่หญิงลาวในชนบทจำนวนไม่น้อย ยังไม่ได้รับการพัฒนาตนเอง ระดับการศึกษายังต่ำ การเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขยังไม่ทั่วถึง ชีวิตการเป็นอยู่ยังพบกับความลำบากทำงานหนัก ไม่มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิง สปป.ลาว, 2551: 84-85)

การพัฒนาแม่หญิงลาวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ที่มีฐานความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ การพัฒนาแม่หญิงลาวในระยะแรกได้นำหลักการของแนวคิดแม่หญิงในการพัฒนา (Women in Development) ที่แม่หญิงลาวต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเสมอภาคกับบุรุษ การพัฒนาแม่หญิงลาวในปัจจุบันได้นำแนวคิดบทบาทหญิงชายกับการพัฒนา (Gender and Development) เป็นกรอบในการดำเนินงาน มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก และ ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว

เป็นสององค์กรหลักในการพัฒนาแม่หญิงและมีแม่หญิงเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน ตามยุทธศาสตร์ความเสมอภาคหญิงชายระยะยาว (พ.ศ. 2559-2568) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ VIII (พ.ศ. 2559-2563) (คณะกรรมการธิการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก สปป.ลาว, 2559: 2-3)

สปป.ลาว จะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์เพื่อนำพาประเทศชาติออกจากสถานะด้อยพัฒนา ในปี พ.ศ. 2573 ตามที่กำหนดไว้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แม่หญิงลาวที่มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรของประเทศจะต้องได้รับการพัฒนาและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในระดับต่าง ๆ (ระดับสากล ระดับภาคพื้น ระดับชาติ ระดับศูนย์กลาง ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น) เพื่อให้แม่หญิงลาวสามารถเข้าร่วมการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเต็มประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นต้องพัฒนาแม่หญิงอย่างรอบด้านและเป็นระบบต่อเนื่อง เนื่องจาก สปป.ลาว ไม่มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวโดยเฉพาะเจาะจง เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถกำหนดแผนงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ที่ชัดเจนซึ่งจะเป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อการขออนุมัติงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อนำมาพัฒนาแม่หญิงลาวให้มีศักยภาพในแต่ละด้านอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานแบบภาคีของหลายหน่วยงานประกอบด้วยองค์กรภาครัฐ เช่น คณะกรรมการธิการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิง และ แม่-เด็ก ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว คณะสมาชิกสภาแห่งชาติเพศหญิง ภาคเอกชน / ธุรกิจ ภาคประชาชน องค์กรเครือข่ายสหประชาชาติ องค์กร NGOs และทุกภาคส่วนที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาแม่หญิง ใน สปป.ลาว การมียุทธศาสตร์จะเป็นการกำหนดกรอบที่ช่วยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแม่หญิงและความเสมอภาคหญิงชาย สามารถดำเนินงานไปในทิศทาง และจุดมุ่งหมายเดียวกันในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้ทำงานด้านการกำหนดนโยบายและแผนดำเนินงานพัฒนาความเสมอภาคหญิงชายและความก้าวหน้าของแม่หญิงเล็งเห็นความสำคัญในการสร้างให้มียุทธศาสตร์เพื่อให้การพัฒนาแม่หญิงลาวดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในคุณภาพของงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแม่หญิง จึงมีความจำเป็นที่ต้องทำการวิจัยเพื่อ พัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว โดยการวิจัยในครั้งนี้นำใช้หลักการแนวคิดที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแม่หญิงลาวให้สามารถมีส่วนร่วมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว ใน สปป.ลาว
2. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว
3. เพื่อนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และ ประเมินผลการใช้ยุทธศาสตร์

การทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม (SWOT Analysis)

สมยส นาวิการ (2551) การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อน การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกระหว่าง

โอกาสและอุปสรรคว่ามีความโน้มเอียงไปในทิศทางใดเพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) **จุดแข็ง (Strength)** คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กรทำให้การดำเนินงานได้เปรียบในการแข่งขัน เช่น จุดแข็งด้านการบริหารองค์กร เป็นต้น

(2) **จุดอ่อน (Weakness)** คือ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ทำให้กิจการเสียเปรียบการแข่งขัน

(3) **โอกาส (Opportunity)** คือ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมนอกองค์กรที่เอื้อต่อการประกอบกิจการ

(4) **อุปสรรค (Threat)** คือ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมนอกองค์กรที่ทำให้กิจการเสียเปรียบ ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์เพื่อขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่ฮ่องสอนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม แล้วจึงกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทาง/โครงการและตัวชี้วัด

2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ เป็นเครื่องมือช่วยขึ้นการบริหารขององค์กรที่เกิดจากกระบวนการระดมสมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีส่วนร่วมโดยยึดหลักการวิเคราะห์ให้ทราบสภาพแวดล้อมให้รู้เขารู้เราเพื่อชี้แนะเป้าประสงค์ (วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักของแผน) และกลยุทธ์วิธี ทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม

ลักษณะที่ดีของยุทธศาสตร์

วัฒนา พัฒนพงษ์ (2546) ได้กำหนดลักษณะที่ดีของยุทธศาสตร์ดังนี้

1. การกำหนดยุทธศาสตร์ต้องเป็นขบวนการที่มีส่วนร่วมจากทั้งผู้บริหาร พนักงานผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากองค์กร โดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับในทุกฝ่ายในองค์กรเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์

2. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมาประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร ค่านิยมร่วม ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณและผู้รับผิดชอบแผนงาน / โครงการ ต้องครอบคลุมทุกพันธกิจขององค์กรและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมาต้องมีความชัดเจน โดยในแผนยุทธศาสตร์อาจจำเป็นจะต้องมีคำอธิบายประกอบ เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอธิบายวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด

4. ทุกหัวข้อหรือประเด็นในยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้องค์กรสามารถ บรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ขององค์กร กล่าวคือ หากจะมองจากระดับพื้นฐานทุกโครงการจะต้องเป็นโครงการเชิงกลยุทธ์และสามารถสนับสนุนให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์

สรุปได้ว่ายุทธศาสตร์ที่มีลักษณะที่ดีนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์ต้องเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมเกิดการยอมรับในทุกฝ่ายได้รับรู้ถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นต้องครอบคลุมพันธกิจขององค์กรและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีความชัดเจน ประเด็นยุทธศาสตร์ สอดคล้องเชื่อมโยงกันเพื่อให้ท้ายที่สุดองค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ขององค์กร

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าว มาใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและภาคที่เกี่ยวข้องซึ่งร่วมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่เหืองลาวในครั้งนี้ ได้มีความเข้าใจถูกต้องชัดเจน สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และการใช้ทรัพยากรขององค์กรเข้าในการพัฒนาแม่เหืองลาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development)

หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิตและกระบวนการที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทำการทดสอบในสภาพจริง ทำการประเมินและดำเนินการพัฒนา

และปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบจนได้ผลของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาและการวิจัยจะมุ่งเน้นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง ดังนั้น นักวิจัยควรทำงานวิจัยตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนั้น การวัดความสำเร็จของโครงการวิจัยและพัฒนาจึงวัดที่ผลสำเร็จของงานวิจัยนั้น ๆ (พิจิตรา ที่สุกะ, 2556:5) โดยขั้นตอนหลักของการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนา (Analysis)

ขั้นที่ 2 ออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบ (Implementation) ที่พัฒนาขึ้นจากการทดลองใช้สถานการณ์จริงเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันคุณภาพ

ขั้นที่ 4 การประเมิน (Evaluation) เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้จากการทดลองใช้ในสภาพจริงมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของการพัฒนาแล้วนำไปเผยแพร่และขยายผล

ผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา มาใช้เป็นแนวทางในกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้งานวิจัยการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่เหืองสามารถนำประโยชน์ได้โดยตรง เป็นรูปธรรม เห็นผลที่ชัดเจนในการพัฒนาแม่เหืองตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2559-2563)

จุดหมายรวม ของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 8 คือ “รับประกันความมั่นคงทางด้านการเมือง ความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม สืบต่อดำเนินการแก้ไขความยากจนของประชาชนให้ได้อย่างทั่วถึง พัฒนาประเทศให้หลุดพ้นจากสถานะด้อยพัฒนาในปี ค.ศ. 2020 โดยผลักดันการเติบโตอย่างต่อเนื่อง สมดุลและยั่งยืน มีการบริหารจัดการและนำใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพสูง ทำให้มีการหันเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาตามแนวทางการส่งเสริมจุดแข็งและข้อได้เปรียบของประเทศ เข้าร่วมในการเชื่อมโยงกับภาคพื้นและสากล” (กระทรวงแผนการและการลงทุน สปป.ลาว, 2559: 76)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 8 ได้กำหนดแผนงานที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกับหลายแขนง ในการส่งเสริมและพัฒนาแม่หญิงเยาวยชนและวัยหนุ่มสาว โดยได้กำหนดทิศทางและประเด็นการพัฒนาดังนี้ (กระทรวงแผนการและการลงทุน สปป.ลาว, 2559: 137-139)

- 1) การพัฒนาแม่หญิงลาว
- 2) การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย
- 3) การพัฒนาแม่และเด็ก
- 4) การพัฒนาเยาวยชน และวัยหนุ่มสาว

ผู้วิจัยได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 8 ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและภาคีที่เกี่ยวข้องที่ร่วมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวในครั้งนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้และเข้าใจร่วมกันและตรงกันต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อที่จะสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายของแผนดังกล่าวเข้าในการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมของยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว ได้อย่างเหมาะสมกลมเกลียว

5) ยุทธศาสตร์ความเสมอภาคหญิงชายระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559-2563)

เป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงเอา แนวทางนโยบายของรัฐบาล สปป. ลาว ในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย และพัฒนาความก้าวหน้าของแม่หญิงให้สอดคล้องกลมเกลียวกับกรอบสิทธิแม่หญิงขององค์การสหประชาชาติ กรอบเป้าหมายการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) แนวคิดที่ว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อแม่หญิง (Elimination of all Forms of Discrimination Against Women) แนวคิดที่ว่าด้วยความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Equality) ซึ่งยุทธศาสตร์นี้ได้กำหนดวิสัยทัศน์ดังนี้ “รับประกันสิทธิ และการพัฒนสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย การขจัดทุกรูปแบบการเลือกปฏิบัติต่อแม่หญิง รับประกันให้แม่หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพในการเคลื่อนไหวด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม-สังคม และครอบครัว” โดยมียุทธศาสตร์ 4 ประการ ดังนี้

(คณะกรรมการสิทธิการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก สปป.ลาว, 2559: 18)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร สถิติแยกเพศ การศึกษาวิจัย และ ดำเนินการโฆษณา เผยแพร่ และปลูกจิตสำนึก ให้แก่มวลชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมความก้าวหน้าของแม่หญิงและความเสมอภาคหญิงชาย

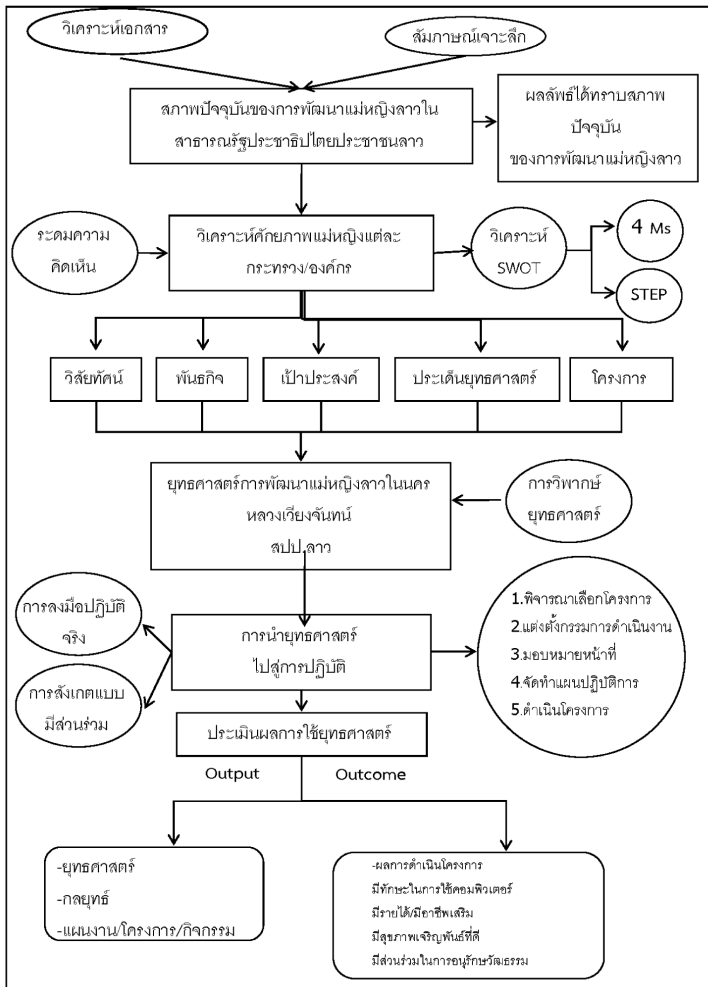
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิบัติพันธะของรัฐภาคีของ สปป.ลาว ภายใต้สนธิสัญญาว่าด้วยการขจัดทุกรูปแบบการเลือกปฏิบัติต่อแม่หญิง (Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women-CEDAW) แถลงการณ์และแผนปฏิบัติงานปักกิ่ง (Declaration and Beijing Platform For Action) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 5: ความเสมอภาคหญิงชายและการสร้างขีดความสามารถให้แม่หญิง (SDG5: Gender Equality and Women Empowerment)

ผู้วิจัยได้นำแผนยุทธศาสตร์ความเสมอภาคหญิงชายระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559-2568) มาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางเพื่อให้ผู้บริหารและภาคีที่เกี่ยวข้องที่ร่วมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวในครั้งนี้ ได้รับรู้และเข้าใจกรอบการพัฒนาความเสมอภาคหญิงชายโดยรวมในระยะ 10 ปี เพื่อสามารถนำมาขยายเข้าไปในการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้บูรณาการแนวคิดต่าง ๆ ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม (SWOT Analysis) การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) รวมทั้งแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ VIII และ ยุทธศาสตร์ความเสมอภาคหญิงชาย ระยะ 10 ปี หลอมรวมเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว พร้อมกันนั้นก็ใช้เป็นกรอบในการดำเนิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวอีกด้วย ดังแสดงในแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มเป้าหมายในการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม กลุ่มนำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว ไปสู่การปฏิบัติ และกลุ่มเป้าหมายในการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว รวมทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาวประกอบด้วย รองประธานคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก รองประธานศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว รองประธานคณะสมาชิกสภาแห่งชาติเพศหญิง รองรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ รองรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข รองประธานสภาการค้าและอุตสาหกรรมแห่งชาติ ตัวแทนสมาคมพัฒนาบทบาทหญิง-ชาย ตัวแทนสมาคมพัฒนาการศึกษาแม่หญิงและกฎหมาย และตัวแทนเครือข่ายองค์กรสหประชาชาติ จำนวน 17 คน

กลุ่มเป้าหมายในการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม เพื่อระดมความคิดเห็นในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว ประกอบด้วย ตัวแทนหัวหน้าหน่วยงานคณะกรรมการเพื่อความก้าวหน้าแม่หญิงลาวและแม่-เด็ก กระทรวง/องค์กร จำนวน 18 คน และ คณะสหพันธ์แม่หญิงลาว จำนวน 10 คน แม่หญิงผู้นำชุมชนในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 5 คน ตัวแทนเครือข่ายองค์กรสหประชาชาติ 1 คน และตัวแทน NGOs จำนวน 2 คน รวมเป็น 36 คน

กลุ่มนายทุนศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป. ลาว ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยตัวแทนเจ้าหน้าที่และพนักงานจาก กองเลขาคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็กและคณะกรรมการเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็กระดับกระทรวง/องค์กร จำนวน 10 กระทรวง และ 4 ตัวเมือง จำนวน 8 คน ในนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว รวมเป็น 18 คน

กลุ่มเป้าหมายในการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ และพนักงานจากกองเลขาคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็กและคณะกรรมการเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็กทุกระดับระดับกระทรวง/องค์กรและระดับเมือง ในนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว จำนวน 29 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม และใช้วิธีการวิเคราะห์ศักยภาพของแม่หญิงแต่ละกระทรวง / องค์กร โดยใช้เทคนิค SWOT analysis สำหรับขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (R&D) มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว โดย 1. การศึกษาเชิงวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) และ 2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In dept interview) นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อนำสู่การประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว โดยจัดการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

- 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) และ จุดอ่อน (Weaknesses) ใช้กรอบ 4Ms ประกอบด้วย บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และ การบริหารจัดการ (Management) และ
- 2) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกเป็นการวิเคราะห์โอกาส (Opportunities)

และภาวะคุกคาม (Threats) ใช้กรอบการวิเคราะห์ STEEP ประกอบด้วยสังคม (Social) เทคโนโลยี (Technology) เศรษฐกิจ (Economic) การเมืองหรือนโยบาย (Politics) ของแม่หญิงแต่ละกระทรวง/องค์กร ในนครหลวงเวียงจันทน์

ขั้นตอนที่ 3 การนำยุทธศาสตร์พัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว สู่การปฏิบัติ

1) ประชุมเพื่อพิจารณาตรวจสอบและพิจารณาเลือกโครงการที่เป็นไปได้ มีความเหมาะสม และตรงตามความต้องการ 2) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นกลไกในการดำเนินการ 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจร่วมกันมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบสร้างข้อตกลงร่วมกัน 4) จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) และ 5) ดำเนินโครงการเป็นเวลา 11 เดือน โดยกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (Action learning)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว สู่การปฏิบัติโดยการ 1) ประเมินผลยุทธศาสตร์ (Output) สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารคณะกรรมการเพื่อความก้าวหน้าของผู้หญิงและแม่-เด็กและสหพันธ์แม่หญิงแต่ละกระทรวง/องค์กรในนครหลวงเวียงจันทน์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ที่ได้ และ 2) ประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ในการดำเนินกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเด็นการสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาทักษะแม่หญิงลาว และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากประเด็นการสัมภาษณ์

3.2 ประเด็นการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ศักยภาพโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก

3.3 ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว

4. การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นการสนทนากลุ่ม ประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 การสร้างคำถามประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการพัฒนาแม่หญิงลาว จากประเด็นสัมภาษณ์ ดังเช่น สภาพการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาแม่หญิงลาวในหน่วยงานอย่างไรบ้าง ปัญหาในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรแม่หญิงในหน่วยงานจากระยะที่ผ่านมาและแนวทางแก้ไข กิจกรรมการพัฒนาแม่หญิงของหน่วยงาน ประสบการณ์ที่ดีในการพัฒนาแม่หญิงลาว ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาวดังเช่น ต้องการให้มีการพัฒนาแม่หญิงลาวในเรื่องใดบ้างและพัฒนาอย่างไร ควรมีกิจกรรมใดที่จำเป็นต่อการพัฒนาแม่หญิงลาว ใครควรรับผิดชอบและประเด็นระดมความคิดเห็นวิเคราะห์ศักยภาพโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของสององค์กรหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนาแม่หญิงลาว คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้า ของแม่หญิงและแม่-เด็ก และศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว นั้นมี จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามอย่างไร วิสัยทัศน์ ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สป.ป.ลาวควรเป็นอย่างไร ควรมีกิจกรรม ยุทธศาสตร์อะไรบ้าง แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ในแต่ละยุทธศาสตร์ควรมีอะไรบ้าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ไข แนะนำข้อบกพร่อง ในด้านความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษา

4.2 นำแนวคิดสร้างข้อคำถาม ประเด็นการสัมภาษณ์เจาะลึก ประเด็นสนทนากลุ่ม และประเด็นประชุมระดมความคิดเห็น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และถ้อยคำภาษาที่ใช้

4.3 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นการสัมภาษณ์เจาะลึก ประเด็นสนทนากลุ่ม และประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแก้ไข แนะนำข้อบกพร่อง ในด้านความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษา เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิธีการตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยการพิจารณาถึงเวลา สถานที่ บุคคล ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และบุคคลของผู้ให้ข้อมูลแล้ว ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ เช่น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาแม่หญิงลาวว่าต้องการทำอะไร คำถามตั้งแต่สามคนขึ้นไป และแต่ละคนควรถามต่างเวลา เพื่อเป็นการยืนยันในความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาแม่หญิงลาว ถ้าได้คำตอบจากทั้งสามคนตรงกัน แสดงว่าต้องการพัฒนาแม่หญิงในด้านนั้น ๆ จริง แต่ถ้ามีความต้องการที่ยังแตกต่างกันมาก ก็จำเป็นต้องสัมภาษณ์ในประเด็นเดิมซ้ำอีก อาจเป็นคนเดิมหรือเปลี่ยนใหม่ก็ได้ แล้วตรวจสอบความต้องการของกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง ถ้าความต้องการตรงกัน ถือว่าความต้องการนั้นเหมาะสม เป็นความต้องการอย่างแท้จริง แล้วนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) อธิบายถึงความ สร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม และ จากการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมโดยการวิเคราะห์การพัฒนาแม่หญิงลาว

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทสภาพการพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว

ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว พบว่า มีการพัฒนาแม่หญิงลาว ใน 3 ด้าน คือ

1) ด้านวิชาการ รัฐบาลได้ส่งเสริมให้แม่หญิงได้ศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ทั้งระยะสั้น ระยะยาว มีการดำเนินการพัฒนาด้านวิชาการด้วยหลากหลายรูปแบบ และวิธีการอย่างต่อเนื่อง ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556-2561) คณะจัดตั้ง ศูนย์กลางพรรค ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้นศูนย์กลาง (ระดับชาติ) ได้จัดส่งพนักงานไปศึกษาต่อและค้นคว้าวิจัย ทั้งระยะยาวและระยะสั้น ทางด้านทฤษฎีการเมือง การปกครองและการบริหารจัดการบุคลากรได้ทั้งหมดจำนวน 6,022 คน เป็นหญิง 1,281 คน

2) ด้านทักษะอาชีพ รัฐบาลส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและมีมือแรงงานที่เหมาะสม มีมาตรฐานหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของแรงงานแม่หญิงทั้งในชุมชนเมืองและชนบท นอกจากนี้สหพันธ์แม่หญิงนครหลวงเวียงจันทน์ ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพ ให้แม่หญิงลาวในนครหลวงเวียงจันทน์โดยมีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพจำนวน 2 แห่ง คือ (1) ศูนย์ฝึกอบรมแห่งที่ 1 ตั้งอยู่บ้านสีหอม เมืองจันทบุรี โดยอบรมให้แม่หญิง 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มที่หนึ่ง สำหรับผู้มีฐานะยากจน ด้วยโอกาส ไม่มีเงินจ่ายค่าเรียน และกลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่มีเงินพอจ่ายค่าเรียนด้วยตนเอง และ (2) ศูนย์ฝึกอบรมแห่งที่ 2 ตั้งอยู่บ้านป่าหว้า เมืองหาดชายฟอง ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้านทุนช่วยเหลือจากองค์การแรงงานเพื่อการพัฒนาสากล-อาฟิดา ของออสเตรเลีย

3) ด้านสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ ได้พัฒนาสุขภาพแม่หญิง การดูแลหญิงหลังคลอด และการดูแลสุขภาพเด็กโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับแม่หญิงที่ตั้งครรภ์ และเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ในสถานอนามัย และโรงพยาบาลของรัฐ ที่ผ่านมาสปป.ลาว มีนโยบายแห่งชาติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

การวางแผนครอบครัว พ.ศ. 2557-2558 และในอนาคต แผนการปรับปรุงบูรณาการ
 หมอตำแย พ.ศ. 2559-2563 และแผนดำเนินงานแห่งชาติระยะ 5 ปีเกี่ยวกับการดูแล
 การคลอดลูกฉุกเฉิน (National Emergency Obstetric Care Five Year Action
 Plan) พ.ศ. 2556-2560 ที่ตอบสนองกรอบหน้าที่งานสำหรับการดูแลสุขภาพของแม่
 และสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาแม่หญิงลาว

พบว่า ปรากฏปัญหาการพัฒนาแม่หญิงลาว อย่างน้อย 4 ด้าน คือ

1) ด้านบุคลากร มีปัญหายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและ
 ทักษะในการนำเอาแนวทางนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ
 ไปสู่การปฏิบัติ

2) ด้านงบประมาณ ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของการพัฒนาแม่หญิง
 ลาวในแต่ละมิติ แม้ว่าจะได้รับงบประมาณจากรัฐบาล องค์การส่วนปกครองท้องถิ่น
 และทุนช่วยเหลือต่างประเทศ จากองค์การจัดตั้งสากล ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีความ
 ต้องการงบประมาณเพื่อให้ครอบคลุมทุกมิติ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกพื้นที่

3) ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ขาดศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพแบบครบ
 วงจรและแหล่งพัฒนาการเรียนรู้ของแม่หญิงในชุมชน ด้านวัสดุสำนักงาน
 ขาดอุปกรณ์ในการฝึกอบรมในพื้นที่เขตชนบทห่างไกล ด้านครุภัณฑ์สำนักงาน
 ขาดรถยนต์ที่ใช้ในการลงติดตามตรวจตราการดำเนินงานการพัฒนาแม่หญิง

4) ด้านการบริหารจัดการ การนำแผนการไปสู่การปฏิบัติที่ยังไม่มี
 ประสิทธิภาพ ขาดการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การดำเนินกิจกรรมยังไม่มี
 การบูรณาการระหว่างหน่วยงานเท่าที่ควร

3. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว

จากการศึกษาพบว่า แม่หญิงลาว ต้องการพัฒนาศักยภาพใน 5 ประเด็น
 ได้แก่ 1) ทักษะการทำงานเป็นทีม 2) ทักษะอาชีพ 3) ทักษะความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
 เจริญพันธุ์ และ 4) ทักษะความรู้ด้านกฎหมาย และ 5) สนธิสัญญาสากลที่เกี่ยวข้อง

กับแม่หญิง ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ณ ห้องการศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ตัวแทนของแต่ละกลุ่มองค์กรที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของแม่หญิงทั้งภาครัฐและเอกชน ตัวแทนของแกนนำกลุ่มแม่หญิง ผู้นำชุมชนทำงานในคณะกรรมการสิทธิแห่งเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก และสหพันธ์แม่หญิงระดับกระทรวง/องค์กร รวม 12 คน ดังบทสนทนาต่อไปนี้

“มีความต้องการพัฒนาทักษะด้านภาวะความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการและการจัดทำงบประมาณในแขนงการเกษตร และป่าไม้”
(นางสีสมเพ็ช สุวรรณธลิตธิ, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ต้องการพัฒนาทักษะในการเขียน โครงการเพื่อเสนอขออนุมัติงบประมาณ”
(นางคำไพ รัตมี, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของแม่หญิง กฎหมาย และสนธิสัญญาสากลที่เกี่ยวข้องกับแม่หญิงและ ความเสมอภาคเท่าเทียมระหว่างหญิง-ชาย”
(นางเหลียนคำ วีระพันธ์, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมชนบทธรรมเนียมประเพณีของแม่หญิงลาว”
(นางดาลัยวรรณ แก้วนคร, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม ปี 2560)

“ต้องการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายและสนธิสัญญาสากลที่เกี่ยวข้องกับแม่หญิง”
(นางบันดิด ประทุมวรรณ, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม ปี 2560)

“ต้องการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของแม่หญิง การสร้างและเพิ่มบทบาทให้กับแม่หญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน”

(นางสุตารา จันทรทวีทอง, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ควรพัฒนาเพิ่มวิชาเรียนในหลักสูตรวิชาชีพที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของแม่หญิง และช่วยให้แม่หญิงมีงานทำที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น”

(นางวิไลพร แก้วฟูไชย์, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ต้องการพัฒนาทักษะความรู้ด้านสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์”

(นางมัลลย์กันต์ แก้วมุนต์, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

“ต้องการเพิ่มศักยภาพศูนย์แม่หญิงลาววัยหนุ่มสาวนครหลวงเวียงจันทน์ โดยการให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์สำหรับแม่หญิงลาววัยหนุ่มสาว ต้องการพัฒนาศักยภาพแม่หญิงลาวในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและ ต้องการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมในการแต่งกายชุดประจำถิ่น”

(ดร.อินลารรณ แก้วบุญพันธ์, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมประเด็นความต้องการในการพัฒนาแม่หญิงลาว เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และบรรดากิจกรรมของยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว

4. ผลการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว

จากการศึกษาบริบทสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาของแม่หญิงลาว นำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาว จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ 6 พันธกิจ 10 กลยุทธ์ 16 กิจกรรม และ 19 ตัวชี้วัด โดยผลการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และประเมินผลการใช้ยุทธศาสตร์ โดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ เป็นเวลา 11 เดือนนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก และ สหพันธ์แม่หญิงนครหลวงเวียงจันทร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพแม่หญิงลาวในทุกมิติ ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) การพัฒนาศักยภาพของแม่หญิงลาวด้านการเทคโนโลยีการสื่อสาร และ 2) การส่งเสริมสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ของแม่หญิงลาว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของแม่หญิงลาวในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมืองการปกครอง ได้ดำเนิน 2 กิจกรรมคือ 1) การสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ และ 2) การวางรากฐานอาชีพให้เยาวชนหญิง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเสมอภาคให้แม่หญิงลาวในทุกมิติ ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) การสร้างผู้นำแม่หญิงยุคใหม่ และ 2) การเชิดชูเกียรติแม่หญิงดีเด่นในการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของแม่หญิงลาว ได้ดำเนิน 3 กิจกรรม คือ 1) การรณรงค์ขอพรผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ 2) การตัดบาตรวันออกพรรษา/วันบุญประเพณี และ 3) การส่งเสริมการแต่งกายของแม่หญิงลาว ด้วยชุดท้องถิ่นและชุดประจำชาติ

ยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นได้กำหนดขึ้นมาจากความต้องการของแม่หญิง เพื่อพัฒนาแม่หญิง และดำเนินการโดยแม่หญิง

อภิปรายผล

ผลการประเมินผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว ไปสู่การปฏิบัติ ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว ที่ดำเนินการส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ ทำให้แม่หญิงมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ที่ดี มีอาชีพเสริม มีรายได้ มีทักษะในการบริหารจัดการ มีภาวะเป็นผู้นำ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพแม่หญิงลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผลลัพธ์ทำให้แม่หญิงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และมีความสามารถ ป้องกันความผิดปกติของเซลล์มะเร็งที่ปากมดลูกและมะเร็งเต้านมในระยะเริ่มแรก ได้และสามารถเข้ารับการรักษาได้อย่างถูกต้อง เป็นเช่นนี้เพราะเทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคน ทั้งในชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน ในศตวรรษที่ 21 นี้ จะนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ของบุคคลในการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวลักษณ์ จัดพล (2545) ที่ศึกษา พบว่า การพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ พลวัตการเรียนรู้ การปรับปรุงองค์กร การให้อำนาจ การจัดการความรู้ และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นางวัฒนา อินลอคำ ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพของแม่หญิงลาว ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่กล่าวว่า

“โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่มีประโยชน์มากที่สุดสำหรับ ในยุคปัจจุบัน ทำให้แม่หญิงลาวมีความรู้ใหม่ สามารถใช้ คอมพิวเตอร์ และ Application ในมือถือได้ทั้งในการทำงาน และชีวิตประจำวัน เห็นควรให้ดำเนินการอบรมในลักษณะนี้ อย่างต่อเนื่อง”

(นางวัฒนา อินลอคำ, สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2561)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในแม่หญิงลาวด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ผลลัพธ์ที่ได้คือ เยาวชนหญิงและแม่หญิงลาวมีแนวทางในการประกอบอาชีพ มีอาชีพเสริม มีรายได้ สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวที่เป็นเช่นนี้ เพราะเยาวชนหญิงและแม่หญิงลาวต้องการหลักประกันความมั่นคงด้านอาชีพและอาชีพเสริม ต้องการหารายได้ด้วยตนเอง ต้องการอยู่แบบพึ่งพาตนเองโดยไม่เป็นภาระให้กับสังคมและประเทศชาติ ต้องการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ ที่มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวการทำงานเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและพัฒนาเป็นระยะเวลานาน (Tiedman and O'Hara อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2531) และสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จการประกอบอาชีพ ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะทางจิตใจที่สำคัญประการหนึ่งคือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (Need for Achievement) McClelland (วัชรวิ โอภิชากร, 2533) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นางคำไพ รัชมี ประธานสหพันธ์แม่หญิงนครหลวงเวียงจันทน์ ที่กล่าวว่า

“การพัฒนาวิชาชีพในศูนย์ฝึกอบรม สามารถสร้างงานทำให้แม่หญิงสามารถนำใช้ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ไปประกอบอาชีพ จนสามารถสร้างรายรับให้แก่ตนเองและครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแม่หญิงที่มีฐานะยากจน-ด้อยโอกาส ไม่มีงานทำ รายรับต่ำ แม่หญิงที่หย่าร้าง แม่หม้าย”
(นางคำไพ รัชมี, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2561)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเสมอภาคให้แม่หญิงลาวในทุกมิติ ผลลัพธ์ที่ได้คือ แม่หญิงลาวมีทักษะด้านการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ เกิดความภาคภูมิใจ มีแรงจูงใจในการทำงานที่เป็นเช่นนี้เพราะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาภาวะผู้นำ และการทำให้ทรัพยากรมนุษย์เกิดความภาคภูมิใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน จะมีส่วนช่วยทำให้ภารกิจขององค์กรประสบ

ความสำเร็จ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนพรัตน์ ไชยสวนดอก (2555) ที่ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์กร และผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดี ที่กล่าวว่า ส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ภารกิจขององค์กรประสบความสำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือการสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่องค์กรต้องการอย่างเพียงพอ การเปิดโอกาสให้บุคคลกรใช้ความรู้ความสามารถที่มีอย่างเต็มที่ และการทำให้บุคลากรมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (ชนกฤต วัฒนากุล, 2551) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนางเหลียนคำ วัระพันธ์ รองประธานสหพันธ์แม่หญิงนครหลวงเวียงจันทน์ ที่กล่าวว่า

“โครงการการสร้างผู้นำแม่หญิงยุคใหม่ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้แม่หญิงลาวสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถและศักยภาพ สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ครอบคลุม สังคม และเป็นการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และเพิ่มขีดความสามารถต่อการพัฒนาความเป็นผู้นำของแม่หญิงลาวในการที่จะบริหารจัดการองค์กรแม่หญิงลาวให้มีประสิทธิภาพได้จริง”
(นางเหลียนคำ วัระพันธ์, สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2561)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมแม่หญิงลาวในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ผลลัพธ์ที่ได้ คือ การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะต้องการให้แม่หญิง และ เยาวชนหญิง-ชายทุกคนเห็นคุณค่าร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่นและสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในการปรับเปลี่ยนและตอบสนองกระแสวัฒนธรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ประเพณี สืบสานวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อารีย์ ทองแก้ว (2550) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สุรินทร์ พบว่า ควรจัดกิจกรรมกลางหมู่บ้านทุกเทศกาลอย่างสม่ำเสมอ หน่วยงาน

ในพื้นที่รวบรวมข้อมูลและเผยแพร่สู่คนในชุมชนและนอกชุมชน สร้างสื่อประเภทต่าง ๆ ให้มากที่สุด ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัว โรงเรียน และวัด เป็นศูนย์รวมของวัฒนธรรมพื้นบ้าน และภาครัฐ ภาคเอกชน ช่วยสนับสนุนงบประมาณและปัจจัยด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนางบัวนิ หลวงพินิจ เจ้าหน้าที่ประจำกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ที่กล่าวว่า

“การส่งเสริมการแต่งกายของแม่หญิงลาวด้วยชุดท้องถิ่นและชุดประจำชาติ เป็นการสนับสนุนให้แม่หญิงลาวร่วมกันอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมด้วยการแต่งกายชุดท้องถิ่นและชุดประจำชาติในทุกโอกาสและเป็นการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายและเป็นการสนับสนุนภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนเพื่อสร้างจิตสำนึกรักวัฒนธรรมของตนเอง”

(นางบัวนิ หลวงพินิจ, สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2561)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้เกิดการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่หญิงเพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาแม่หญิงลาวใน สปป.ลาว จนนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาแม่หญิงลาว โดยมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแม่หญิงลาว

2) ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1) ผลการศึกษาวิจัยที่ได้ ค้นพบกิจกรรมที่เกิดประโยชน์โดยตรงต่อแม่หญิง การสร้างเศรษฐกิจให้แม่หญิง และ การสร้างภาวะความเป็นผู้นำให้แม่หญิงมีความจำเป็นมาก ดังนั้น ควรใช้เป็นแนวทางในการสร้างอาชีพเสริมและสร้างงานสร้างรายได้ และการสร้างผู้นำแม่หญิงยุคใหม่

2.2) ผลการศึกษา พบว่า ได้มีการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น ดังนั้น ควรนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่ฮ่องหลาวใน สปป.ลาว ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่อื่นต่อไปใน สปป.ลาว ตามความเหมาะสม

3) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1) ผลการค้นพบที่ได้ คือ แนวทางการส่งเสริมอาชีพที่เป็นกิจกรรมสร้างรายได้ให้แม่ฮ่องหลาว ดังนั้นควรนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมอาชีพให้แม่ฮ่องหลาวในพื้นที่อื่น และควรศึกษาต่อยอดการออกแบบรูปแบบการพัฒนาอาชีพให้เยาวชนหญิง (โดยเฉพาะเยาวชนหญิงชาติพันธุ์ที่ด้อยโอกาสและยากจนในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล)

3.2) ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย และส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ตามบริบทพื้นที่เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์

3.3) ควรนำยุทธศาสตร์การพัฒนาแม่ฮ่องหลาว เป็นแผนแม่บทในการขับเคลื่อนให้ครอบคลุมที่ทุกแขวง ทุกเมือง ใน สปป.ลาว

3.4) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์กรที่รับผิดชอบการพัฒนาแม่ฮ่องหลาวเพื่อให้มีขีดความสามารถในการทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ / แผนงาน /โครงการ และกิจกรรม ที่ได้กำหนด

3.5) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยเกี่ยวกับปัญหาแม่ฮ่องหลาวในทั่วประเทศและสถาบันต่าง ๆ

บรรณานุกรม

กระทรวงแผนการและการลงทุน, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (2559).

แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ 5 ปีฉบับที่ VIII. นครหลวงเวียงจันทน์:
โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิง (2551). **บทรายงานแห่งชาติ
ประจำปีระยะที่ 6 & 7 เกี่ยวกับการปฏิบัติสนธิสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อ
แม่หญิง ใน สปป.ลาว.** นครหลวงเวียงจันทน์: ห้องการกองเลขา
คคมช.นครหลวงเวียงจันทน์.

คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อความก้าวหน้าของแม่หญิง (2559). **วิสัยทัศน์ถึงปี
พ.ศ 2573 ยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อความเสมอภาคหญิงชายระยะ 10 ปี
(2559-2568).** นครหลวงเวียงจันทน์: ห้องการกองเลขา คคมช.นครหลวง
เวียงจันทน์.

นพรัตน์ ไชยสวนดอก .(2555). **ภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงาน และความผูกพัน
องค์การที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์การของข้าราชการตำรวจ ศูนย์พิสูจน์
หลักฐาน 5.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).

นฤมล สมทัต.(2552). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนชุมชนตำบล
วังทรายพูนอำเภอวังทรายพูนจังหวัดพิจิตร.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).

พิจิตรา ที่สุกะ. (2556). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน
วิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.** (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปกร).

ธนาภฤต วัฒนากุล. (2551). **ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท
สายไฟฟ้าบางกอก เคเบิลจำกัด จังหวัดสมุทรปราการ.** (การค้นคว้าแบบ
อิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

วชิร โอภิธากร.(2533). **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัวและสถานศึกษากับจิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอชีวศึกษาในภาคใต้.** (ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร).

วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2531). **การแนะแนวในโรงเรียน.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วัฒนา พัฒนพงษ์. (2546). **การบริหารเพื่อมุ่งอนาคต.** กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

เสาวลักษณ์ จัดพล. (2545). **การพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

สมยศ นาวิการ. (2551). **กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล.** กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

ห้องการกองเลขา คณะกรรมาธิการแห่งชาติเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของแม่หญิงและแม่-เด็ก สปป.ลาว. (2559). **ยุทธศาสตร์แห่งชาติ เพื่อความเสมอภาคหญิงชาย (2559-2568) และแผนดำเนินงานแห่งชาติ (2559-2563).** นครหลวงเวียงจันทน์. โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

อารีย์ ทองแก้ว. (2550). **แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์).

อุษณีย์ สุวรรณ (2558) **บทบาทของสตรีในการพัฒนาชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนวัดสะพานอำเภอเมืองจังหวัดชัยนาท.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

Translated Thai References

- Aree Thongkaew. (2007). **Guidelines for conservation of local culture, Surin.** (Thesis of Master' Degree, Surin Rajabhat University. [In Thai].
- Ministry of Planning and Investment (2016). **The 8th National Socio-Economics Development Plan (2016-2025).** Vientiane Capital. State Publishing House. (In Lao and English).
- National Commission for the Advancement of Women. (2008). **The Combined 6 and 7 Periodic National Report on the Implementation of the Convention of Elimination of all forms of Discrimination Against Women in Lao PDR.** Vientiane Capital. State Publishing House. (In Lao and English)
- National Commission for the Advancement of Women.(2016). **Vision 2030, National Strategy for Gender Equality (2016-2020).** NCAW Secretariat Office. Vientiane Capital. [In Thai].
- Narumon Somthat. (2009). **Guidelines for the development of children and youth potential Wang Sai Phun Sub-district Community Wang Sai Phun District Pichit Province.** (Thesis of Master' Degree, Kamphaeng Phet Rajabhat University. [In Thai].
- Nopparat Chaisuandok. (2012). **Leadership, motivation in work And organizational commitment that influences organizational competencies of police officers Evidence Center 5.** (Thesis of Master's Degree, Lampang Rajabhat University). [In Thai].

- Pichitra Tisuka. (2013). **Development of instructional model. Using research as a base Academic development course For students in the teaching profession.** (Thesis of Doctor's Degree, Silpakorn University). [In Thai].
- Saowalak Jutphol. (2002). **Development of Catholic schools Under the Diocese of Chanthaburi.** (Thesis of Master's Degree, Burapa University). [In Thai].
- Somyot Naweesakarn. (2008). **Human resource management strategies.** Bangkok: Bunkij. [In Thai].
- Thanakrit Watthanakun. (2008). **Motivation Factors of Employees in Bangkok Kebl Electric Cable Company Limited.** (Thesis of Master's Degree, Chiang Mai University). [In Thai].
- The Secretariat of National Commission for the Advancement of Women and Mothers-Children (2016). **National Strategy for Gender Equality (2016-2025) and its National Action Plan (2016-2020).** Vientiane Capital. State Publishing House. (In Lao and English).
- Usanee Suwan. (2015). **Role of women in community development according to the philosophy of sufficiency economy in Wat Saphan community, Mueang district, Chai Nat province.** (Thesis of Master's Degree, Silpakorn University). [In Thai].
- Wachira Opithakorn. (2011). **The relationship between family reinforcement training and educational institutions and the psychology of contributing to entrepreneurship of students in Southern Thailand. Master of thesis.** (Thesis of Master's Degree, Srinakharinwirot University Prasarnmit). [In Thai].

- Watcharee Sapmee. (1988). **Guidance in the school.** (3rd ed). Bangkok: Thai Wattana Panich. [In Thai].
- Wattana Patthanaphong. (2003). **Management for the future.** Bangkok: DokYa. [In Thai].